

PATVIRTINTA
 Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-
 Vaižganto gimnazijos direktoriaus
 2023 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. V-8

ANYKŠČIŲ R. SVĖDASŲ JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS VAIKŲ TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos Vaikų turizmo renginių organizavimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. ISAK- 330 „Dėl vaikų turizmo renginių organizavimo aprašo“ (aktualia redakcija).

2. Aprašas nustato Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos vaikų turizmo renginių (žygių, išvykų, ekskursijų, sąskrydžių, varžybų) (toliau – turizmo renginiai) organizavimo tvarką.

3. Aprašo tikslas – reglamentuoti turizmo renginių organizavimą, vykdymą ir garantuoti renginiuose dalyvaujančių vaikų saugumą.

4. Šiuo aprašu privalo vadovautis gimnazijos mokytojai, pedagogai, kiti asmenys, organizuojantys ir vykdančys mokinių ekskursijas, išvykas, turistinius žygius, stovyklas, varžybas ir kitus turizmo renginius gimnazijoje.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

edukacinė išvyka – organizuotas vaikų grupių keliavimas, kurio metu formaliai arba neformaliai vaikams perteikiamos žinios ir formuojami gebėjimai;

ekskursija – trumpiau kaip parą trunkantis turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas;

gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

išvyka – organizuotas vaikų grupių keliavimas į numatytą turizmo objektą panaudojant transporto priemones;

sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

turizmo renginio vadovas – direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, turintis tinkamą pasirengimą, organizuojantis pasiruošimą turizmo renginiui ir jam vadovaujantis;

turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimas rekreacinėje teritorijoje įrengtoje stovyklavietėje;

vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

žygis – įvairios trukmės ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

6. Kitos apraše naudojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. [23-593](#); 2003, Nr. [63-2853](#)) vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS TURIZMO RENGINIŲ ORGANIZAVIMAS IR DALYVIŲ SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

7. Turizmo renginiuose leidžiama dalyvauti:

- 7.1. ikimokyklinio amžiaus vaikams ne daugiau kaip 4 valandas trunkančiuose turizmo renginiuose;
- 7.2. vienos dienos trukmės žygiuose pėsčiomis, išvykose ir mokomosiose ekskursijose nuo 6 metų;
- 7.3. dviejų dienų žygiuose pėsčiomis nuo 9 metų;
- 7.4. žygiuose slidėmis, vandens turizmo priemonėmis nuo 12 metų;
- 7.5. žygiuose dviračiais nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi gimnazijos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų;
- 7.6. sąskrydžiuose, varžybose – šių renginių nuostatuose, patvirtintuose gimnazijos direktoriaus, numatyta tvarka;
- 7.7. jaunesni negu aprašo 7.1–7.4 punktuose nurodyti vaikai gali dalyvauti turizmo renginiuose tik turėdami tėvų arba teisėtų vaiko globėjų rašytinį sutikimą.
8. Vaikai, nepriskirti pagrindinei medicininei fizinio pajėgumo grupei arba turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, dviejų dienų ir ilgiau trunkančiuose turizmo renginiuose gali dalyvauti tik su gydytojo leidimu.
9. Didesnėms nei 15 vaikų grupėms skiriami 2 turizmo renginio vadovai (mokytojai pedagogai, gimnazijos darbuotojai bei mokinių tėvai, pasirašę Savanoriškos veiklos sutartį).
10. Gimnazijos direktorius, užtikrindamas turizmo renginių dalyvių saugumą:
- 10.1. įsakymu tvirtina turizmo renginio aprašą (programą), dalyvių sąrašą, turizmo renginio vadovo(-ų) kandidatūrą(-as);
- 10.2. užtikrina, kad turizmo renginio vadovas(-ai) būtų išklause mokymo programą Turizmo renginių vadovų saugos ir sveikatos klausimais;
- 10.3. padeda pasirengti turizmo renginiui;
- 10.4. atsako už pasirengimą turizmo renginiui, jo eigą ir rezultatus;
- 10.5. nustato turizmo renginių vadovo(-ų) pareigas;
11. Turizmo renginio vadovas:
- 11.1. organizuodamas mokinių ekskursijas, išvykas, turistinius žygius, stovyklas, varžybas ir kitus turizmo renginius gimnazijoje:
- 11.1.1. parengia žygio, ekskursijos, išvykos aprašą (programą) (1 priedas), numato renginio tikslą, sudaro detalų maršrutą (atsižvelgia į dalyvių amžių, jų pasirengimo lygį ir fizinę būklę, nustato išvykimo, atvykimo vietą ir laiką, nakvynės vietą);
- 11.1.2. konsultuojasi su visuomenės sveikatos priežiūros specialiste ir, jei reikia, gauna leidimą raštu;
- 11.1.3. ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas pateikia gimnazijos raštinės administratoriui turizmo renginio aprašą (programą) ar varžybų (sąskrydžio) nuostatus, dalyvių sąrašą (jei yra, pateikia, organizatoriaus parengtus nuostatus, darbotvarkę, programą, kvietimą ar kitus dokumentus), užsako mokyklinį autobusą;
- 11.1.4. apie organizuojamą renginį raštu (žinute el. dienyne ar el. paštu) informuoja mokinių tėvus (globėjus). Jei turizmo renginys priklauso padidintos rizikos veikloms (laipiojimo centrai, dažasvydis, nuotykių parkai, sporto ir kt.), mokiniai gali dalyvauti tik turėdami tėvų (globėjų) pasirašytą sutikimą (5 priedas);
- 11.1.5. parengia renginio saugos ir sveikatos instrukciją (4 priedas), atkreipdamas dėmesį į tas dalis, kurios aktualios renginiui, papildydamas saugaus elgesio reikalavimais, būdingais organizuojamam renginiui;
- 11.1.6. instruktuoja mokinius:
- 11.1.6.1. aptaria su mokiniais renginio tikslus, uždavinius, programą, dalyvių užduotis, aprangos ir higienos reikalavimus, maitinimą, pinigines išlaidas, transportą, užsiėmimų ir poilsio laiką;
- 11.1.6.2. pasirašytinai supažindina mokinius su turizmo renginio Saugos ir sveikatos instrukcija, mokiniai pasirašo (ikimokyklinio amžiaus vaikai ir 1 kl. mokiniai – nupiešia ženklą „+“, 2–4 kl. mokiniai – parašo savo vardą, kiti – parašu) atspausdintame TAMO instruktažų lape arba šiame apraše pateiktoje instruktažų formoje (priedas Nr. 6);

11.1.6.3. mokinių pasirašytus saugaus elgesio instruktažus saugo klasių auklėtojai arba turizmo renginį organizavę mokytojai.

11.2. užtikrinamas vaikų saugumą turizmo renginių metu:

11.2.1. supažindina grupės narius su pirmosios pagalbos teikimu ir naudojimusi pirmosios pagalbos vaistinėle, saugaus elgesio, saugaus eismo taisyklėmis, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais. Pravestą instruktažą užfiksuoja TAMO instruktažų lape.

11.2.2. užtikrina vaikų saugą renginio metu, moka suteikti pirmąją medicininę pagalbą;

11.2.3. susidarius situacijai, gresiančiai vaikų saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia turizmo renginio vykdymą.

12. Turizmo renginiuose dalyvaujantys mokiniai:

12.1. susipažinę su turizmo renginio organizavimo tvarka ir saugos reikalavimais pasirašo TAMO instruktažų lape;

12.2. jei reikia, pristato tėvų sutikimus;

12.3. prieš turizmo renginį pasiskirsto pareigomis, užduotimis ir kt.;

12.4. privalo laikytis saugaus elgesio taisyklių, būti drausmingi ir mandagūs, vykdyti turizmo renginio vadovo(-ų) nurodymus.

III SKYRIUS MAUDYMOŠI REIKALAVIMAI

13. Turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais.

14. Vykiant turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto. Maudytis leidžiama tik paplūdimiuose ir kitose nustatyta tvarka įrengtose maudymosi vietose vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 79:2004 „Vaikų vasaros poilsio stovyklos. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintais Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. V-275 (Žin., 2004, Nr. 44-2956) reikalavimais.

15. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.

16. Maudomasi tik turizmo renginio vadovui leidus ir jam stebint.

17. Vienu metu gali maudytis ne daugiau kaip 8 vaikai. Maudymosi metu turizmo renginio vadovui reikia būti labai atidžiam.

18. Maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-
Vaižganto gimnazijos vaikų turizmo
renginių organizavimo tvarkos aprašo
1 priedas

**ANYKŠČIŲ R. SVĖDASŲ JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS
MOKINIŲ IŠVYKOS, ŽYGIO, SAŠKRYDŽIO AR KT. Į**

APRAŠAS (PROGRAMA)

(aprašo rengimo data)
Svėdasai

IŠVYKOS TIKSLAS (aiškus, derantis su bendrosiomis ugdymo programomis):

Išvykos data:	
Dalyviai (klasė):	
Mokinių sakičius:	
Kelionės maršrutas:	
Išvykimo laikas:	
Parvykimo likas:	

Detalus kelionės renginio turinys (lankytini objektai, renginiai žygio metu – susitikimai, talkos ir kt.):	
Renginio pradžios laikas:	
Veikla	
Renginio pabaigos laikas:	
Renginio trukmė (valandų / dienų skaičius)	

Lydintys mokytojai: _____

Aprašą (programą) parengė: _____

(mokytojo rengusio aprašą vardas, pavardė, parašas)

(mokytojo rengusio aprašą vardas, pavardė, parašas)

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-
Vaižganto gimnazijos vaikų turizmo
renginių organizavimo tvarkos aprašo
2 priedas

**ANYKŠČIŲ R. SVĖDASŲ JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS
MOKINIŲ IŠVYKOS, ŽYGIO, SAŠKRYDŽIO AR KT. Į**

DALYVIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Mokinio vardas, pavardė	Klasė	Mokinio telefono Nr.	Tėvų (globėjų) telefono Nr.

Turizmo renginio vadovas: _____
(mokytojo rengusio aprašą vardas, pavardė, parašas)

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-
Vaižganto gimnazijos vaikų turizmo
renginių organizavimo tvarkos aprašo
3 priedas

ANYKŠČIŲ R. SVĖDASŲ JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS VARŽYBŲ (SĄSKRYDŽIO) NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Organizatoriai
2. Nuostatai skelbiami.

II SKYRIUS TIKSLAS

3. Tikslas ir uždaviniai

III SKYRIUS DALYVIAI

4. Dalyviai(mokinių skaičius, klasė)

IV SKYRIUS RENGINIO ORGANIZAVIMAS

5. Laikas ir vieta
6. Renginio organizavimas, eiga: (nurodomi organizatoriai, vykdytojai ir dokumentai, kuriais vadovaujantis organizuojamas ir vykdomas renginys)
7. Dalyvių priėmimo sąlygos (jeigu renginys vyksta gamtoje, nurodoma, kokį inventorių turi turėti renginio dalyviai, jeigu renginys su nakvyne – nakvynės sąlygos)

V SKYRIUS DALYVIŲ VERTINIMAS IR APDOVANOJIMAS

8. Nugalėtojų nustatymas
9. Apdovanojimas

IV SKYRIUS DALYVIŲ REGISTRACIJA

10. Dalyvių sąrašas (mokinių amžius ar amžiaus grupės, jeigu yra komandos-komandos sudėtis, sveikatingumo grupė, gydytojo leidimai pridedami):

Renginio nuostatus parengė:

(Vardas, pavardė)(Parašas)

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos vaikų turizmo renginių organizavimo tvarkos aprašo 4 priedas

ANYKŠČIŲ R. SVĖDASŲ JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS MOKINIŲ, DALYVAUJANČIŲ TURIZMO RENGINYJE, SAUGAUS ELGESIO INSTRUKCIJA

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos mokinių, dalyvaujančių turizmo renginyje, saugaus elgesio instrukcija (toliau – Instrukcija) yra gimnazijos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus turizmo renginio metu, kad nebūtų padaryta žala mokinių saugai, sveikatai ir gamtai.

2. Instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio taisyklių, etiketo reikalavimų kiekviename turizmo renginio etape.

3. Ši instrukcija nenumato visų situacijų, kurios gali kilti renginių metu, todėl mokiniai turi būti instruktuojami apie papildomas saugos priemones, svarbias konkrečiam renginiui, apie tai būtina nurodyti instruktažo, kurį mokiniai pasirašo, turinyje.

4. Jeigu renginio metu nenumatomos kurios nors grėsmę keliančios aplinkybės, nurodytos šioje instrukcijoje, tai apie tas prevencines priemones instrukuoti nereikia.

5. Mokiniui, pasirašytinai susipažinusiam su šia instrukcija, bet pažeidusiam jos reikalavimus, taikoma drausminė atsakomybė pagal mokykloje nustatytą tvarką.

II SKYRIUS GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI TURIZMO RENGINIO METU. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

6. Neatsargus elgesys, galintis sukelti eismo įvykį, laukiant transporto priemonės (autobuso ir pan.), einant per gatvę, neteisingai išlipant iš transporto priemonės.

Saugos priemonė – laikytis saugaus eismo taisyklių ir etiketo reikalavimų transporto priemonėje, klausyti vadovo nurodymų. Nuolatinis mokinių stebėjimas išvykos metu.

7. Traumos ir sužalojimai dėl autoįvykio.

Saugos priemonės – instruktažas apie saugų elgesį gatvėse ir transporte, nuolatinis mokinių stebėjimas išvykos metu.

8. Traumos ir sužalojimai dėl neatsargaus elgesio su ugnimi, elektra.

Saugos priemonė – instruktažas apie priešgaisrinės saugos reikalavimus, laužų kūrenimą, elektros saugą gyvenamosiose patalpose. Nuolatinis mokinių stebėjimas išvykos metu.

9. Vaiko skendimas.

Saugos priemonė – laikytis maudymosi taisyklių, be vadovo leidimo neiti į vandenį, nesimaudyti nepažymėtoje maudymuisi vietoje, turėti gelbėjimosi liemenes.

10. Saulės nudegimai, šiluminis, saulės smūgis.

Saugos priemonė – dėvėti tinkamą aprangą ir galvos apdangalus, nesideginti saulėje vidurdienį, naudoti apsauginius kremus, ieškoti pavėsio.

11. Peršalimas, nušalimai.

Saugos priemonė – sekti orų prognozę, dėvėti šiltus, neperšlampamus drabužius, avėti patogią, šiltą ir neperšlampamą avalynę.

12. Vabzdžių įgėlimas, erkės.

Saugos priemonė – pasirūpinti priemonėmis nuo erkių ir vabzdžių įgėlimų.

13. Apsinuodijimas maistu, virškinimo sutrikimai.

Saugos priemonė – stengtis laikytis įprasto mitybos režimo. Neimti į kelionę greitai gendančių produktų. Vartoti pakankamai skysčių ir įsitikinti dėl geriamo vandens kokybės. Ruošiant maistą ant laužo būtinas pakankamas terminis apdorojimas.

14. Griežtai draudžiama vartoti alkoholį, narkotines medžiagas, rūkyti. Pastebėjęs tokius atvejus, vadovas nedelsdamas praneša tėvams (globėjams)po renginio informuoja gimnazijos vadovus.

III SKYRIUS VEIKSMAI PRIEŠ TURIZMO RENGINĮ

15. Vadovaujantis Aprašo nustatyta tvarka, parengiamas turizmo renginio aprašas (programa) arba nuostatai.

16. Sudaromi dalyvių sąrašai, informuojami raštu (el. dienyne) tėvai, gaunami jų sutikimai ir suderinama su direktoriumi.

17. Dalyviai supažindinami su maršrutu ir programa, tikslais ir uždaviniais, pasiskirsto pareigomis, gauna užduotis.

18. Dalyviai pasirašytinai instruktuojami saugos ir sveikatos klausimais, pasirūpinama prevencinėmis priemonėmis.

19. Renginio vadovas pasiima direktoriaus įsakymo kopiją, mokinių sąrašą surašo kiekvieno mokinio ir jų tėvų (globėjų) telefonų numerius, prieš išvykimą sutikrina mokinius pagal sąrašą.

IV SKYRIUS VEIKSMAI TURIZMO RENGINIO METU

20. Visi griežtai laikosi turizmo renginio vadovo nurodymų ir saugos reikalavimų.

21. Nuolat teikiama informacija mokiniams apie atvykimo į punktus laiką, susirinkimo vietas.

22. Stebima, kad mokiniai neatsiskirtų nuo grupės, tinkamai maitintųsi, nepažeidintų poilsio režimo.

23. Skiriamas laikas mokinių maitinimuisi.

24. Esant reikalui suteikiama pirmoji pagalba.

V SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

25. Susidarius situacijai, gresiančiai mokinių saugai, keičiamas maršrutas, sustabdomas arba nutraukiamas turizmo renginys.

26. Įvykus nelaimingam atsitikimui renginio vadovas nedelsdamas suteikia pirmąją pagalbą, kviečia greitąją pagalbą ir policiją.

27. Apie įvykį praneša mokyklos vadovams ir informuoja mokinių tėvus (globėjus).

VI SKYRIUS VEIKSMAI PO IŠVYKOS

28. Po išvykos aptariami renginio rezultatai, įsivertinama, ar pasiekti tikslai.

29. Apie renginio eigą informuojami vadovai, apie incidentus pranešama tėvams.

30. Informacija apie renginį pateikiama mokyklos tinklalapyje.

VII SKYRIUS SAUGAUS ELGESIO INSTRUKCIJOS

1. **Saugaus elgesio reikalavimai vykstant transportu.**

1. Autobuso reikia laukti mokyklos kieme, o jam atvykus – nebėgti. Įlipant ir išlipant nesistumdėti, laikytis eilės.
2. Jeigu autobuse matomoje vietoje įrengti saugos diržai, keleivis privalo užsisėgti saugos diržą.
3. Keleiviai privalo laikytis saugaus elgesio taisyklių transporto priemonėse: draudžiama blaškyti vairuotojo dėmesį ir trukdyti jam vairuoti, triukšmauti, vaikščioti, iškišti rankas iš autobuso salono, mojuoti, rodyti gestus kitiems eismo dalyviams, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinti duris, išlipus iš transporto priemonės iškart bėgti per gatvę.
4. Šiukšles mesti tik į tam skirtas vietas, nemėtyti jų pro langą.
5. Maršrutinio transporto leidžiama laukti tik stotelių laipinimo aikštelėse, o kur jų nėra – prie stotelės ženklo ant šaligatvio ar kelkraščio.
6. Keleiviams leidžiama įlipti (išlipti) tik kai transporto priemonė visiškai sustoja.
7. Jeigu tikrinantis pareigūnas sustabdo transporto priemonę, keleiviams leidžiama išlipti tik jam leidus.
8. Iš važiuojamosios dalies pusės keleiviams leidžiama įlipti į transporto priemonę (išlipti iš jos) tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės ir jeigu tai bus saugu, netrukdydys kitiems eismo dalyviams.
9. Jei vykstama viešuoju transportu, keleiviai privalo įsigyti kelionės bilietą.

2. Saugaus elgesio reikalavimai einant pėsčiomis

10. Organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama eiti važiuojamąja kelio dalimi, galima eiti tik šaligatviais.
11. Organizuota pėsčiųjų grupė už miesto ribų ar vietovėse, kuriose nėra šaligatvių, važiuojamąja dalimi privalo:
 - 11.1. eiti kolona ne daugiau kaip 2 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi;
 - 11.2. kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis bei vilkintys ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais.
12. Tamsiuoju paros metu arba esant blogam matumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.
13. Norėdamas pereiti perėją pėstysis privalo:
 - 13.1. eiti šaligatviu dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;
 - 13.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
 - 13.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
 - 13.4. pažiūrėti į kairę;
 - 13.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
 - 13.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;
 - 13.7. eiti tiesiai – ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;
 - 13.8. visą laiką stebėti gatvę, pažiūrint į abi puses;
 - 13.9. jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti, kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos;
 - 13.10. eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu;
14. Norėdamas pereiti nereguliuojamą šviesoforo sankryžą pėstysis privalo:
 - 14.1. eiti šaligatviu dešine puse iki sankryžos;
 - 14.2. sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
 - 14.3. sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
 - 14.4. pažiūrėti į kairę;
 - 14.5. pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
 - 14.6. jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina

atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį.

15. Neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega šviesoforo:

15.1. geltona šviesa;

15.2. raudona šviesa;

16. Leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa.

3. Saugaus elgesio reikalavimai važiuojant dviračiais.

1. Dviračio vairuotojui leidžiama važiuoti keliu tik tvarkingą stabdį ir garso signalą turinčiu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai arba kiti šviesą atspindintys elementai, pritvirtinti prie ratų stipinų.

2. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale – raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę arba būti prie drabužių kitiems eismo dalyviams matomoje vietoje prisisegęs šviesą atspindinčius elementus.

3. Dviračio vairuotojai iki 18 metų, važiuodami keliu, privalo būti užsidėję ir užsisegę šalną. Kitiems, vyresniems kaip 18 metų asmenims, dviračiu važiuojantiems keliu, rekomenduojama būti užsidėjus ir užsisegus šalną.

4. Dviračių taku dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako (jiems skirtos tako dalies) dešiniojo krašto. Jeigu pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje važiuojamosios dalies ženklavimo linijomis yra paženklinta dviračių eismui skirta tako (šaligatvio) dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti tik ja ir kuo arčiau jos dešiniojo krašto. Dviračių vairuotojai privalo nekelti pavojaus pėstiesiems. Dviračio vairuotojas norėdamas pervaziuoti į kitą gatvės pusę privalo nulipti nuo dviračio ir persivaryti jį per pėsčiųjų perėją į kitą gatvės pusę.

5. Dviračių vairuotojams draudžiama:

5.1. važiuoti važiuojamąją dalimi, jeigu įrengti dviračių takai;

5.2. važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais;

5.3. važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;

5.4. vežti keleivius;

5.5. būti velkamiems kitų transporto priemonių;

5.6. vilkti kitas transporto priemones;

5.7. važiuoti įsikibus į kitas transporto priemones.

4. Saugus elgesys muziejuose ir parodose.

1. Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis, vaikščioti atsargiai, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.

2. Klausytis vadovo pasakojimo visos ekskursijos metu, nors ir būtų neįdomu.

3. Neblaškyti kitų dėmesio garsiomis kalbomis ir pastabomis ir netrukdyti gidui.

4. Be grupės vadovo leidimo draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.

5. Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, apie tai būtina informuoti grupės vadovą.

5. Saugus elgesys koncerte, teatre.

1. Laikytis drausmės ir kultūringo elgesio taisyklių renginių metu.

2. Viršutinius drabužius (paltus, striukes) palikti drabužinėje. Nesėdėti renginyje su striukėmis ar paltais, jeigu patalpa yra šilta.

3. Renginio metu nevalgyti, nevaikščioti, nekalbėti, nekelti kitokio nereikalingo triukšmo.

4. Neišeiti iš renginio jam nepasibaigus, o jeigu yra būtinybė išeiti anksčiau, būtina prieš renginį informuoti grupės vadovą.

5. Renginio metu **privaloma išjungti mobilųjį telefoną.**

6. Renginyje neatsiskirti nuo draugų.

7. Po pertraukos nevēluoti į antrąją renginio dalį.

6. Saugus elgesys mieste.

1. Neatsilikti nuo grupės ir vadovo.
2. Pasimetus paskambinti vadovui ar grupės nariams, jeigu yra tokia galimybė.
3. Neturint galimybės susisiekti, laukti toje vietoje, kurioje atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę.
4. Jeigu išvykos dalyvis tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, jei jie yra netoliese, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą. ***Privaloma kategoriškai atsisakyti nepažįstamų žmonių siūlomos pagalbos.***
5. Eiti per gatvę su visa grupe tik tam skirtose vietose (pėsčiųjų perėjose, degant žaliajam šviesoforo signalui).
6. Eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse, o ten kur jų nėra – kelkraščiu, prieš transporto priemonių važiavimo kryptį. Eiti tvarkingai, nesistumdant. Pastebėjus, kad kas nors skuba, pasitraukti į šalį.

7. Saugus elgesys sporto renginių metu.

1. Sporto renginių metu visi dalyviai turi būti pratybų vietoje.
2. Besąlygiškai vykdyti visus renginį organizuojančio vadovo nurodymus.
3. Renginio vietoje laikytis saugaus elgesio taisyklių: nelaipioti stadione esančiais įrengimais, naudoti sportinį inventorių tik pagal paskirtį, dėvėti sportinę aprangą.
4. Vykimo į varžybas metu būti drausmingiems.
5. Varžybų metu pasijutus blogai informuoti vadovą.

8. Saugus elgesys miške ir parke.

1. Laikytis lankymosi miške taisyklių ir laukinės gamtos išteklių naudojimo tvarkos.
 2. Kurti laužus tik tam skirtose vietose ir tik leidus vadovui.
 3. Nežaisti su degtukais ir ugnimi.
 4. Nelaužyti medžių, neskinti saugomų augalų, nepažeisti gamtosaugos įstatymų.
 5. Laipiojant ir bėgiojant stengtis nesusižeisti.
 6. Nepalikti šiukšlių, taros, stiklo duženų.
 7. Saugotis erkių: naudoti priemones, skirtas erkėms atbaidyti, apsirengti šviesiais drabužiais.
 8. Nesiartinti prie miško gyvūnų, neertzinti, netrikdyti jų ramybės.
-

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-
Vaižganto gimnazijos vaikų turizmo
renginių organizavimo tvarkos aprašo
5 priedas

**ANYKŠČIŲ R. SVĖDASŲ JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS
PRANEŠIMAS-TĖVŲ SUTIKIMAS DĖL MOKINIO DALYVAVIMO RENGINYJE**

Pranešame, kad _____ m. _____ mėn. ____ d. yra organizuojamas(a)

_____ (nurodyti turizmo renginio pavadinimą)

Renginio tikslas _____.

Išvykstame nuo mokyklos (jeigu ne, nurodyti kitą išvykimo vietą): ____ mėn ____ d. ____ val.

Parvykstame prie mokyklos (jeigu ne, nurodyti kitą parvykimo vietą): ____ mėn. ____ d. ____ val.

Kelionės maršrutas: iš _____ į _____ per _____.

Renginio trukmė _____ val. (Nakvynė _____).

Renginio transportas _____.

Informuojame, kad Jūsų sūnus / dukra /globotinis pasirašytinai supažindintas(a) su saugos ir sveikatos instrukcija ir saugaus elgesio taisyklėmis renginio metu. Jeigu mokinys(-ė) grubiai pažeidžia saugos ir sveikatos taisykles, į renginio vietą gali būti iškviečiami tėvai (globėjai).

Kita reikalinga tėvams pateikti informacija _____

_____ (apranga, užkandžiai, mokestis, kišenpinigiai ir kt.)

Renginio vadovas _____

_____ (vardas, pavardė, parašas, tel. Nr.)

Aš, _____, sutinku, kad mano sūnus /

_____ (vieno iš tėvų vardas, pavardė)

dukra / globotinis (-ė) _____,

_____ (vaiko vardas, pavardė,)

_____ klasės mokinys(-ė), dalyvautų renginyje apie kurį man pranešta pranešimo pradžioje.

Sutinku / leidžiu, kad mano sūnus / dukra / globotinis(-ė) _____

(įrašyti kitas renginio metu numatomas veiklas, kurioms reikalingus tėvų leidimas (maudytis, laiptoti ir kt.)

Perspėjau, savo sūnų / dukrą / globotinį(-ę), kad viso renginio metu **būtų** drausmingas(-a), saugotų savo gyvybę ir sveikatą, asmeninius ir draugų daiktus, vykdytų renginio vadovo(ų) nurodymus.

Sutinku, kad, reikalui esant, mano sūnui / dukrai / globotiniui(-ei) būtų kviečiama greitoji medicininė pagalba ar kitu būdu būtų suteikta medicininė pagalba.

Papildoma informacija, kurią, reikalui esant, pateikia tėvai / globėjai (rūpintojai):

Mano sūnus / dukra / globotinis(-ė) vartoja vaistus _____

_____ (nurodyti kokius ir kaip juos vartoja)

Įdedu šiuos vaistus jam/jai išvykstant: _____.

Mano sūnus / dukra / globotinis(-ė) yra alergiškas(-a)

_____ (nurodyti kam ir kaip elgtis pasireiškus alergijai)

Mano sūnus / dukra / globotinis(-ė) serga lėtine liga, kuri gali pasireikšti _____

_____ (nurodyti kokiomis sąlygomis gali pasireikšti liga ir kaip elgtis jai pasireiškus)

Mano sūnus / dukra / globotinis(-ė) turi fobijų _____

_____ (nurodyti kokių baimių turi vaikas)

Mano sūnus / dukra / globotinis(-ė) _____

_____ (nurodyti kitą informaciją kurią turi žinoti renginio vadovas)

Kontaktinis tėvų / globėjų telefono Nr: _____

_____ (tėvų/globėjų vardas, pavardė) (parašas)

Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-
Vaižganto gimnazijos vaikų turizmo
renginių organizavimo tvarkos aprašo
6 priedas

**ANYKŠČIŲ R. SVĖDASŲ JUOZO TUMO-VAIŽGANTO GIMNAZIJOS MOKINIŲ,
DALYVAUJANČIŲ TURIZMO RENGINYJE, SAUGAUS ELGESIO
INSTRUKTAŽAS**

Renginio pavadinimas _____

Renginio pradžia _____

Renginio pabaiga _____

Instruktažo data _____

Su instruktažu susipažinau:

Eil. Nr.	Mokinio vardas, pavardė	Klasė	Parašas

Trumpas instruktažo turinys: _____

(Instruktažo vykdytojo pareigos, vardas, pavardė, parašas)